

ЗАМАН

Газета издается
на балкарском
языке с 1924 года

Интернет-версия:
zaman.smikbr.ru

Багъасы 3 сомду

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ
ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА
КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ФОРУМ

Шимал Кавказны атын иги бла айтдырыу журналистлени эм магъаналы жумушларыды

Пятигорскеде «Шёндюгюлю Кавказда асламлы информация органа» деген ат бла регионну кырал, жалынчаксыз басма эм электрон асламлы информация органларыны биринчи форумлары болганды. Аны шёндюгю кавказ политиканы арасы къураганды, ишине уа, баш редакторладан сора да, республикаланы эм крайны башчылары, жамаут организацияларыны келечилери да къатышхандыла.

2 бет

Къабарты-Малкъар Республиканы кырал саугъалары бла саугъалауну юсюнден Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны УКАЗЫ

Эл мюлкде кёп жылланы ахшы ишленгери эм жетишимле болдургъанлары ючюн саугъаларгъа:

Къабарты-Малкъар Республиканы Сыйлы грамотасы бла

Каздохов Альберт Бияловични - Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосуну Председателини орунбасарын;

«Къабарты-Малкъар Республиканы эл мюлкюню сыйлы кьуллукъчусу» деген ат атаргъа

Батыров Хадис Хасанбиевичге - чекленген жууаплылыгы болгъан «Деметра» агрофирма» обществуно механизаторуна

Башоров Хусен Тогидовичге - чекленген жууаплылыгы болгъан «Велес-Агро» обществуно учредителине

Вадахов Тимур Алиевичге - «Къабарты-Малкъар Республиканы Терк муниципальный районуну эл мюлк, муниципальный ырыксы эм жер бла байламлы халла жаны бла управлениясы» муниципальный казна учрежденияны таматасына

Сарбашланы Масхутну жашы Хызырге - чекленген жууаплылыгы болгъан «Аграрий-5» обществуно малчысына

Сиволап Виталий Викторовичге - «Кремконстантиновское» эл мюлк предприятияны механизаторуна

Шогенов Хамидби Мухамедовичге - чекленген жууаплылыгы болгъан «Золотой Колос» агроконцерн» обществуно комбайнеруна.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы А.КАНОКОВ
Нальчик шахар, 2013 жылда
19-чу ноябрьде, №179-УГ

Адамла + техника = саулукъ

Бийик качеству медицина болушлукъ бла жалчытыу - халкъны жашауун игилендириуню амалларындан бириди. Аны себепли жер-жерледе властьла бу иште энчи эс бурадыла. 3 бет

Усталыкъгъа эсленген атламла

4 бет

Миллетлени кубогу - «Логовазда»

7 бет

Ариулукъгъа итиндирген суратла

8 бет

Алгышпау

Арсен Каноков:

Телевиденияда ишлегенлени кыйматлары уллугу

Къабарты-Малкъарны Башчысы Арсен Каноков Твиттерни юсю бла басма иш бла кюрешгенлени Телевиденияны битеудуния кюню бла алгышлаганды эмда «бу сферада ишлегенле барысы да магъаналы жумушну тамамлагъанларны» белгилегенди.

Басма органланы магъаналыкларыны эмда жамауатны аллында жууаплы болгъанларыны юсеринден Арсен Каноков Север Кавказын асламлы информация органларыны Пятигорскде болгъан биринчи форумларында да эсертгенди.

Ол жыйылыу «Шендюго медиа шендюго Кавказын юсюнден» деген ниет бла бардырылганды. Анга Север-Кавказ федеральный округну басма органларыны оючулары, баш редакторлары бла журналистлери, власть органлары эмда жамауатны келечилери къатышхандыла – битеу да 300-ге жууук адам. Делегатланы араларында Къабарты-Малкъарны келечилери да болгандыла.

Бу ишни Шендюго Кавказ политиканы арасы («Кавказ» ЦСКП) къураганды. Аны баш

борчларындан бири - округну тюрлю-тюрлю жерлеринден журналистлени бла экспертлени араларында байламлыкъла къурап, регионну ахшы атын кыйтарыуны къолгъа алыргъады.

Форумгъа къатышханла экспертле бла кеслерди да тюбеширге эм селеширге онг тапхандыла, бир бирлеринден кеп затха юйренгендиле, регионланы медиа жетишимлерини кермючюне да къарагандыла.

КъМР-ни Башчысыны бла Правительствоосуны пресс-службасы.

Жигитлик

Ючеуленнге - Къабарты-Малкъарны сыйлы ордени

КъМР-ни Башчысы Арсен Каноковну Указы бла бизни республикадан ючеулен – Залим Аталиков, Темур Чипов бла Руслан Гучев (ёлгенден сора) «Къабарты-Малкъар Республиканы аллында кыйыны ючюн» деген ючюнчо даражалы орден бла сауғалангандыла. Бу сыйлы сауғагъа ала кыйынлыкъгъа тюшген адамланы бек къоркъуулу болумлада къутхара туруп этген кишиликлери эм жигитликлери ючюн тийишли болгандыла. Аланы жуууклары бла тонене республиканы Башчысы тюбешгенди.

– Мен ол батыр жашланы сауғалауу юсюнден Узакъга бошдан къол салмагъанма, ала уллу жигитлик этгендиле деп алай къарайма. Руслан Гучев башха адамны ёлюмден къутхарыу ючюн, кесини жанын бергенди. Не уллу сауға да аны жууукларыны бла ахлуларыны ачуларын сынтал эталмазлыкъ баямды. Алай биз аллай жигитлерибизни унутмазгъа, белгилерге, барысына да былай адамларыбыз болгъанларын билдирирге борчлубуз. Мен сизге уллу ыспас этеме, сиз этген батырлыкны республика эсде тутарыкъды, – дегенди Арсен Каноков.

Ол Руслан Гучевни бла Залим Аталиковну юйюрлерине 300

мингшер сом, Темур Чиповха улу 100 минг сом бергенди. Андан сора да, Арсен Каноков Абхазия майданда баннерледен биринде аны суратын кетерип, сауғаланганланы суратларын салыргъа буйрукъ бергенди.

Эсигизге салайыкъ, Исламей элден Руслан Гучев быйыл июнь айда ёлгенди. Ол, руль артында жукълап къалып, суугъа кетген водителни къутхарыргъа кюрешигенди. Алайтын озуп баргъан Темур Чипов (ол да Исламейденди), батып баргъан водителге болушургъа ашыкъганды. Машинаны ал терезесинде миаланы сындырып, кыйынлыкъгъа тюшгенни жагъагъа чыгъарганды. Алайгъа уа терк медицина бо-

лушукъ беруучу машина жетип тура эди, ол уллайган адамны болныцагъа жетдиргенди.

Санкт-Петербургда Адамны мыйысы жаны бла институтну аспиранты Залим Аталиков да республиканы жамауатын юрмет этерча жигитлик этгенди. Былтыр январьда ол, жол-патруль службаны къуллукъчусуна чабыуллукъ этген аманлыкъчы аясуз от ачханына да къарамай, жашаууна къоркъуу тошоп турганлай, жаралы болгъан полициячы тургъан жерге жетип, аны окъладан кеси бла жаба, къоркъуулу жерден чыгъарганды эмда биринчи болушукъ этгенди. Залим кеси да кеп окъ жара алганды, алай, врач болгъаны къадарда, кесини профессионал борчуна кертчилей къалганды.

Жигитлеге орденлени КъМР-ни Башчысы Россей Федерацияны бла Къабарты-Малкъар Республиканы къырал сауғаларын беруиге аталган къууанчлы жыйылыуда тудурлукъду.

КъМР-ни Башчысыны бла Правительствоосуны пресс-службасы.

Шимал Кавказын атын иги бла айтдырыу журналистлени эм магъаналы жумушларыды

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

Форумну РФ-ни Правительствоосуны Председателини орунбасары Шимал-Кавказ федеральный округда Россей Федерацияны Президентини толу эркинликке келечиси Александр Хлопонин ачханды. Ол эки кюнню ичинде бардырылукъ семинарлагъа, «тёгерек столлагъа» эм тюбешиле кытышырыкъларга ахшы ишлерге, бир бирден сынау алыргъа, адамлагъа жашауда бола тургъан тюрлениуленни юсюнден информацияны тюз халда эм терк берирге чакырганды.

«Регионну субъектлеринде болгъан СМИ-ле, къуру кеслерини юсюнден айтып турмай, шендюго глобальный проблемаланы юсюнден да жазаргъа тийишлидиле. Артыкъда ол вопрос Кавказда тургъанлагъа бек кереклиди, нек дегенде биз Россейни ара регионларына тышындан келип сугъулургъа кюрешиген, адамларыбызгъа чюйре болгъан идеологияны тыяргъа кюрешибиз. Ол жаны бла ишни таймай бардырыргъа, мында болгъан ахшы затланы юсюнден да, профессионаллача, федеральный арагъа терк эшитдире-эшитдире туургъа керекбиз», – дегенди ол.

КъМР-ни Башчысы Арсен Каноков, форумда селеше, ары дери регионну басма органларыны келечилери къурагъан кермючюне болгъанын, анда керген продукцияны бек жаратханын айтханды. «Бююнлюкде Шимал Кавказда белгилерча кеп ишле этиледиле, уллу инвестиция проекте тамамландыла, адамланы жашаулары да игиге айланады.

Жарсыугъа, бир-бирле алай сунадыла, мында хар зат да осалды, тюрлениуле жалаанда тапсыз жанына баргъанча алай кергюзторге кюрешидиле. Аллай хапарла айну процесслеге чырмау этдиле. Биз, власть органла, журналистлени эм экспертлени кючю бла ол акыйлы иги жанына тюрлендирирге керекбиз, ол бизни баш борчларыбыздан бириди», – дегенди.

Дагъыда республиканы Башчысы быллай форумну биринчи кере бардырылганыны уллу магъанасы болгъанын, профессионалланы арасында байламлыкъла ботонда кючлене нириклерин эм регионну бетин иги жаны бла кергюзторге ахшы онг болгъанын чертгенди.

Кавказ политиканы шендюго-лю арасыны медиа директору Александр Малькевич асламлы

информация органланы бетлери тюрлендирирге заман жетенин, ала регионну юсюнден тохтамагъанлай иги хапарланы жайып турургъа кереклисин айтханды.

Форумда селеше, Шимал Кавказын федеральный университетини ректору бююнлюкде журналист кадрланы хазырауула уллу эс бурургъа кереклисин, ала регионлагъа болушукъ этерге хазыр болгъанларын да айтханды. «Биз кесибиз да ол жаны бла кеп болмай ишлеп башлагъанбыз. Лекцияланы окурден информацияны тюз халда тышындан специалистлени да чакырабыз. Форумгъа белгиле тележурналист Светлана Сорокина да келгенди, ол энди бизде ишлерикди», – дегенди вузну таматасы.

Андан сора ол, шендю бир-бир редакцияла конвергентный амал бла ишлеп башлагъанларын айтып, кеплени, ол санда Александр Хлопонинни, сейирге къалдырганды. Бу технология чюйре болгъан идеологияны тыяргъа саналады. Нек дегенде басма органны, электрон версиясында сора, он-лайн, мобильный эм радиосу да болургъа керекди. Битеу ол мадрланы къурау а информация продуктну чыгарыууна жангы амалды эм толусунай конвергентный редакцияны жарашдыруду. Ол система информацияны халкъ асламланы хар тюрлюсюне да бир кибик жетдируучу ахшы жоругъуду.

Жыйлыуу биринчи бёлюмюню ахырында Александр Хлопонин журналистлени ахшы башламчылыкълары тохтап къалмазча алагъа деп грант программаланы къурауула кереклисини юсюнден предлоденияны айтханды. Асламлы информация органла Шимал Кавказын бек магъаналы проблемаларын сюзерге Западны бла Востокун культураларын бирлешдирирге тийишли болгъанларына да эс бурургъа кереклисин эсертгенди ол.

Андан сора форумда тюрлю-тюрлю темалагъа жораланган семинарла, тюбешиле, пресс-конференцияла болгандыла. Форумгъа битеу да регионну 103 эм белгиле редакциясыны эм информация агентствосуну келечилери къатышдыла. Аны итогларыны юсюнден материал газетде басмаланырыкъды.

КЪОНАКЪЛАНЫ Хасан,

«Заман» газетни энчи корреспонденти.
Нальчик-Пятигорск-Нальчик.

Багъалары чыгыш

Жылны агамына бизни журналистибиз саналгъанды

Север-Кавказ федеральный округну журналистлерини эмда асламлы информация органлада ишлегенлени жыл сайын бардырылуучу ачыкъ къол кёторюлерине кёре, айырмалылары санына Къабарты-Малкъарны журналистлери да киргендиле. Къол кёторюлеге СКФО-ну баш басма органларындан 89 адам къатышханын эсге салабыз.

«Нальчик» ОРТК-ни генеральный директору, Россейни бла КъМР-ни къуруасыны сыйлы къуллукъчу Владимир Вороков Жылны агамына саналганды.

«Кабардино-Балкарская правда» газетни баш редактору Арсен Булатов а «Жылны журналисти» деген номинацияда ючюнчо даражалы дипломгъа тийишли болганды, ол башчылыкъ этген газетте да «Жылны басма

органы» деген номинацияда лауреатны диплому берилгенди. «Жылны радиостанциясы» деген номинацияда да «Къабарты-Малкъар» радиону коллективни лауреатны дипломун алганды.

Хорламла болдурганлагъа сауғалары Север Кавказын асламлы информация органларыны Пятигорскде болгъан биринчи форумларында къууанчлы халда берилгендиле.

Владимир Вороков.

Арсен Булатов.

ФЕДЕРАЛЬНЫЙ БАСМА ОРГАНЛА КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАРНЫ ЮСЮНДЕН

Адамла + техника = саулулукъ

Къыйын операцияланы кесибизни кючюбюз бла

Къабарты-Малкъарны Башчылары Арсен Канокнов Республиканы клиника больницагъа келгени, анда болум бла шагырейленуу бла чекленип къаламай, кертиси бла да, ишчи жолдучулукъ болганды. КъМР-де саулулукъ сакълау системада магъаналы учрежденияладан бирини модернизациясын эмда тагъандыруу жумушларына кесибизнин ол кесини контроллана алганды. Больницада бардырылган уллу турлениуле уа келгени, ол санда республиканы Правительствоуну хайырындан болдурулганды.

Республиканы медиклери, артыкта бег а Къан тамырла бла байламлы аруулагъа бакъган ара бла, ёхтемленирге эркиндиле. Ол жуукъ заманда ачылыкъды. Араны белюмлери Нальчикни эмда Прохладныйни шахар больницаларында да къураулыкъды.

Бийик технологиялы операцияла бардырыллыкъ эки жерде да саууланы малювизивный амал бла жарырга онг чыгарыкъды, алай бла къан тамырла бла байламлы аруулагъа бакъгы илгиленирикти, жюрек тамырлары кенгертирге къолдан келликти. Бу къыйын эмда багалы саулулукъ сакълау процедураланы Къабарты-Малкъарда жашагъанна барысын да кеси республикабызда этдирирге боллукъдула. Алтын а федеральный саулулукъ сакълау учреждениялагъа барырга тошоучу эди.

Баш соруула

Араны юсюнден айтаанда уа, ол шендюго излемлеге тийишли медицина оборудование бла жалчытылынырыкъды. Ол санда белгиле тыш къыраллы компанияла чыгарган компьютер томографла, УЗИ аппаратла, ангиография комплекс эмда башка оборудование келтирилликди. Битеу да бирге алагъа 130 миллион сом къоратырга белгиленеди.

Учрежденияны инженер инфраструктурасы да бийик даражада болганын айтырчады. «Хоссер» компания чыгарган «Таза отула» деген комплексни хайырындан мекямны ичи харжаны бла да къоркъуусуз боллукъду. Кючю вентиляция система отулада хауаны тазаларга эмда аны жылы да, суукъ да этерге болушурукъду. Битеу оборудование да, ток бла жалчытылынып, тохтаусуз ишлер ючюна, больницаны кесинде трансформатор узел орнатыллыкъды.

Адамланы саулулукъларына бакъганын кесибизнин юсюнден айтаанда уа, баш магъаналы жумушладан бирине кадрла бла жалчытыуу санарга боллукъду. Арада ишлеген жети врач-невролог Медициналы биомедицина А.И.Бурназан атлы федеральный арада «Инсулт болганын диагностикасы, аланы бакъганы эмда бу арууну профилактикасыны магъаналы технологиялары» деген курслада билимлерин ёсдюргендиле. Аны бла бирге уа Москвада эмда Дондагы Ростовда медицина аралада ишлеп, уллу сынау жыйышдырган бийик квалификациялы юч жаш врач Нальчикге

къайтырыкъдыла.

Ара алыкъа ишлеп башламагъанды, болсада жетишимле уа махтанырчадыла. Алгъаракълада медикле къан тамырлагъа стентирование этю бла байламлы операцияны бардырылгандыла. Ол а Къан тамырла бла байламлы аруулагъа бакъган араны алда уллу онгла сакълау аны юсюнден айтады эмда мында битеудуния стандартлагы тийишли операцияла бардырырга онг боллукъуна шагъатлыкъ этеди.

Битеу бу жумушла Къабарты-Малкъар федеральный целевой программагъа къошулганын хайырындан тамамландыла. Араны къураула федеральный эмда республиканы бюджетле 200 миллион сом белюннгенди.

Бийик даражагъа

Бийик регион адрес инвестиция программагъа тийишлиликде Республиканы клиника больницаны хирургия корпусунда ремонт ишле бардырыладыла. Жуукъ заманда анда сочтаный травманы арасы ачылыкъды. Ол, шендюголю оборудование бла жалчытылынып, сауулагъа бийик технологиялы медицина болушлыкъ берликти.

Алай бла мында къыйын операцияла бардырыллыкъдыла, ол санда протезле салуу жангы бла да. Арада ёпкелени ишлеп жетект класслы аппарат, башка профилилы оборудование боллукъдула, дагыда Катастрофаланы медицинасыны реанимацияларында да жангыртгыча мурат барды. Алай бла жолда аварияда жаралы болганын

бакъгы жангы даражагъа чыгарыкъды.

Арсен Канокнов Республикалы клиника больницаны тагъандырылганына ыразы болганды. Ол саулулукъ сакълау сферада турлениулеге бюсюрегенин билдиригенди. Республиканы Башчысы мында къурулуш ишле къалай бардырылганларына дайым да къарап турлууун къаты айтханды. Профилилы министрлеге уа къурулушуну качествен эмда аны болжалында бошарга кереклисин эсертгенди.

- Социальный сфераны обьектлеринде халгъа биз энчи

магъана беребиз. Турлениуле уа кеслерин кёп сакълатмагъандыла, - дегенди Арсен Канокнов. - Республикада жашагъанлагъа бийик технологиялы медицина болушлыкъ кесибизден берилги алаамат жумушладан бириди. Ол жангы бла уа бизни битеу онлабызды бардыла: шендюголю техника, бийик квалификациялы специалистле. Алай андан да магъаналы бир зат барды. Врач кесини ишин профессионал халда тамамлагъаны бла берге саууланы аруу сёз бла бакъа билирге керекди. Аны да унутурга жарамайды.

Справка

Арт жылда Къабарты-Малкъарда саулулукъ сакълау модернизациясына эки миллиард сомдан артыкъ къоратылганды. 2011 жылдан бери 18 медицина учрежденияда капитальный ремонт бардырылганды, шендю дагыда сегиз объектде тагъандыруу ишле тамамландыла. Аны бла бирге медицина техниканы алышындырырга онг чыкъганды. Саулулукъ сакълау учреждениялагъа 1,2 минг турлю жангы оборудование да келтирилгенди.

Модернизация терк медицина болушлыкъ берген системада да бардырылганды. Санитар транспортдан 126-сы ГЛОНАСС спутник система бла жалчытылынгандыла, 16 диспетчер станция автоматизацияланганды, кабинетлеге мебель келтирилгенди, жангы машинала сатып алыннгандыла.

Бююнлюкте республикада жангы медицина учрежденияла иштелидиле. Аланы санында онкология аруулагъа бакъган араны энчи белгилерчады. Бу учрежденияда медицина болушукъну битеу кезилери да бирге тамамланлыкъдыла: консультациядан башлап реабилитациягъа дери. Энтта Перинатальный араны къурулушу да бардырылады, аны 2014 жылда битдирирге белгиленеди.

Аны бла бирге медиклени профессионал сынаулары ёсдюрюге энчи магъана бериледи. Республиканы Кардиология арада уа жюреке къыйын операцияланы этип башлагъандыла. Шендюге дерги уа республикада жашагъанла быллай медицина болушукъну алыр ючюна, федеральный арагъа баруучу эдиле.

«Аргументы и факты - Северный Кавказ», №47, 2013 жылда 20-чы ноябрьде.

Правительство

Константин Храмов:

Энци эсни социальный сферагъа бурургъа тийишлилиги

КъМР-ни Правительствоуну кезулу жыйылыуун аны Председатели Константин Храмов повестканы турлендириуден башлагъанды. Ол «Къабарты-Малкъар Республиканы къырал гражданы къуллукъчуларына берилген ипотека кредитлени процент ставкаларыны бир кесегин Къабарты-Малкъар Республиканы республиканы бюджетинден телеуно болумуну юсюнден» бегимни проектин сюзюно арт болжалгъа салынуу тюзге санагъанды. «Къырал къуллукъчулагъа тутхулулукъ этерге керек туюлдоу демеиме, ол да магъаналыды, алай биз кек алгъа башка сфералада ишленгени, сёз ючюна, устазланы, сагышларын этерге, ёксюз сабилени бла ветеранланы юйле бла жалчытыуу мадарларын этерге борчлубуз», - дегенди. Анга угъай деген болмады.

Правительствону биринчи болуп сюзюлген буйругъуну проекти да халкыгъа уллу магъананы ретухан жумуш бла байламлы эди. Анда сёз «Федеральная пассажирская компания» ОАО бла келишим хазыр этилгенини юсюнден баргъанды. Транспорт, связь эмда жол молюк министр Аслан Дышекков документ адамланы темир жол бла жюрюлерин не къадр тынч эмда ырахатлы этер мурат бла жарашдырылганын чертгенди. Анда белгиленгенине кёре, республикадан тышына жюрюген терт жангы состав къураулыкъды. Аланы номерлери,

маршрутлары, къалай бир адам сыйыннганы эм башка шартлары да тохташдырылгандыла. КъМР-ни бюджетинден белюнорук субсидия да тергелгенди.

-Пассажирлени саны 10 процентте окъуна кёбейсе, бу ишни зарындан эсе файдасы кёп болмай къаллыкъ туюлдоу. Андан сора да, адамларыбызны поездине, вагонда жерлени, кетер заманларын да кеслери сойгенча сайларга онглары боллукъду,-дегенди Аслан Зарубекович.

Правительствону Председателин фийда алмай къалырга къоркъуу болганы тынгысыз этгенди. Бюджетде ахананы жалладала телерге къолдан келген жумушлагъа белгилерге керекди деп, ол Транспорт, связь эм жол молюк министрствогъа бла Финансла министрствогъа жангыдан тергелле этип, республикагъа жетген лимит асыры уллу болуп кетмезча этерге бурюрганды.

Кезулу проект бир-бир республиканы законланы Бюджет кодексге келишириуу бла байламлы эди. Финансла министр Мурат Кересфов ангылатханна кёре, кодексге тийишлиликде налогдан тошген фийданы 10 процентни жер-жерли бюджетлеге белюнеди. Аны бла байламлы бир-бир законлагъа тюзетиуле кийирирге эм аны юсюнден Правительство бегимни проектин жарашдырырга тошгенди.

КъМР-ни Башчысыны Къырал советиниги Хачим Кармоков 10

процентден кёп берирге жарамлымыды деп соргъанда, министр ол марда болганын чертгенди. «Алай законла 11 субъектге къабыл кёриулендиле, аланы барысында да бизденди. Ала НДС-ни да аладыла, биз а угъай. Алай бара-баргъан заманда бюджетни къолайына кёре ол процентле ёсере боллукъдула», - дегенди.

Тюзетиуле Жол фондха да кийирилгенди. Андан ача белюно мардалары муниципальный къураулыны бойсунуларында болган жолланы узунлукларына кёре тохташдырыладыла. Кармоков мында да сёзге къошулганды. Жолланы узунлукларыны юслеринде шартла тюз кёрюстюлгенлерине ол ишкели болганды. Аланы къаты тинтип, тюз тохташдырырга деген сёзлени бегимге къошууну тюзге санагъанды. Константин Храмов да аны дурус кёргенди.

«Депутатланы, жер-жерли самоуправленийны айырылыуучу хакъ бла ишлеген къуллукъчуларыны, муниципальный къуллукъчуларыны иш хакъларын телеуге эмда жер-жерли самоуправление органланы кереклерине къорачланы мардаларын къабыл кёрюно юсюнден» правительстволу бегимни проекти уа бир кесек даулашла кыргызганды. Финансла министр ангылатханна кёре, проекте республикада мардаланы Бюджет кодексге кёре тохташдырырга белгиленеди. Алай жер-жерли

самоуправленийны органларыны бир-бирлери тынгысыз болгандыла. Сёз ючюна, Черек районда ЖКХ-да тарифлени ёсгенден эсте алырга кереклисин айтхандыла. Андан сора да, бу районну башчысы ача белюно мардаларын адам санына кёре тохташдырырга кереклисин эсертгенди.

Болсада министр тохташдырылган шартла кёкден алынган магъандыла, ала федеральныйле келишдирилгенди, деп жууаулагъанды.

Константин Храмов а бегимни проектин мурдор халда къабыл кёрейик да, аны жангыдан жарашдырып къайтарырга юч юн берейик деп, даулаштын тохташанды. «Муниципалитетле бизге тутхулулукъ этген органладыла, биз алагъа тапкыны излерге керекбиз. Алай бирине иги этибиз деп, башхасына хата салмайыкъ», - деп къошханды ол.

Жыйылыуда КъМР-ни Башчысында Баш магъаналы миллет проектин жашауда бардыруу эм Къабарты-Малкъар Республикада демография политика жангы бла советни кенгешинде берилген буйрукъ къалай топурулганына да къаралганды. Сёз Сочиде болган форумгъа бизни делегациябызны къатышууну юсюнден барады. Аны юсюнден билдире, экономиканы айнытуу министр Мусулланы Алий форумгъа республикадан эки уллу проект этилиннгенин белгиле-

генди-бири туризмин, экинчиси терк окъуна битимле берип башлагъан терек бахчаланы жайыну юсюнден. Дагыда республикагъа хайырлы эки келишимге кёп салыннганды.

Сёз «Къабарты-Малкъар Республикада энергияны аялуу хайырланууну, энергетиканы айнытууну юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы 2013-2020 жыллагъа жарашдырылган къырал программасына жеткенде, Правительстволу Председатели ол бек магъаналы болганын чертгенди. «Энергияны аяу жангы бла иш къалай барганына кёре багъа бичилликди республиканы оюнуучуна, бизни барыбызгъа да», - дегенди. Ол, программагъа федеральный арадан ача келирча этерге кереклисин эсерттип, программа бла байламлы бегимге жангыдан къарарга эмда федеральный бюджеттен ача мадарууну къагытысын этерге эки ай бергенди.

Правительствону жыйылыуунда Жангы жылгъа республиканы ёлканы къурауну онгларыны юсюнден да айтылганды. Ёлкала 29-чу 31-чи декабрьде бла 1-5-чи январда бардырыллыкъдыла. Алагъа 10 минг сабыл къагытыш деп белгиленеди. Аланы бардырырга 1,5 миллион сом белюнорукду, профсоюзладан да 871 мигом сом.

Жыйылыуда башка бегимлени проектлери да сюзюлендиле эм къабыл этилгенди.

ТЕКУЛАНЫ Хаяа.

Фестиваль

Театр фестивалы ююнчю кюнюнде А.П. Салаватов атлы кьумукь музыка-драма театр А.Островскийни «Бешеные деньги» деген комедиясына кёре салынган оюнну кёргозгөнди. Орта кюн а кезиу бизни коллективлеге жетгенди. Кьулийланы Кьайсын атлы малкьар кьырал драма театр К. Гольдони ни «Трактирщица» деген комедиясына, Али Шогенцовк атлы кьабарты кьырал драма театр а А. Толстойну «Орёл и орлица» деген пьесасына кёре салынган оюннга чакьыргандыла.

Усталыкьыгьа эсленнген атламла

Комедияны татыуун чыгьара биледиле

Островский жарлы кьызла бла жашла, юйорленип, алай бла кьолайларын тюзетир амалын излеген сюжетни пьесаларында бир неча кере хайырланады. «Бешеные деньги» аладан биринди. Лидия, бош хапарлагьа ийнанып, Савва Григорьевичге эрге барады. Аны алтын чыгьарган заводу болмагьаны билгенлей, башха эр кишилеге кьарап, аладан «болушлукь излейди». Ахча этдирмезлик не барды деген оюнну айтады мында автор, театр да.

Сахнада эм алгьа биз кругну юсюне орналган темир сценографияны кёрдюк. Бусагьатда аны бла кёп труппала хайырланадыла. Алай кьумукь театры оюнунда аллай конструкция керек эди деп айтальмаймы. Аны төрт кесекке бөлгендиле. Алай бла спектакльни хар жангы барлыкь сенасы башха-башха жерледе болгьанын кёрюрге керекбиз.

Хар ол, бурулуп, тохтагьандан а, сахна хазна тюрленмейди. Жалаанда диваны орунуна шинтикле сюеледиле неда, шинтикле кетип, диван келеди. Мени оюмуна кёре, театр сценографиягьа артыкь ахча телеген болмаса, аны тийишлисича хайырланганды дейламьа.

Режиссёрну (Б. Мантаев) ишине эс буре, аны актёрла сыфатларын ачыкьлар ююнчю, тюрлю амалла табаргьа корешгени сезиледи. Оюн эригулю туююлдо. Алай ол, алгьадан бек уллудан тутуп, муратын ахырына жетдиралмагьанды деген оюндо тохтаганьма. Кертиди, спектакльни алай салыргьа да боллукьду. Театр комедия жанры бузмагьанды. Алай режиссёр аллай ауур сценографияны бошдан ишлетмегенди. Ол андан эсе бийик даражалы оюн салыргьа излеп, алай жарты жолда кьалгьаны «окулгьанды».

Кьумукь театр не заманда да ахшы актёрлары бла белгиледи. Ол комедияны татыуун чыгьарыууду. Артыкьда тамата туюноу белгилерге излейме. Григорий Борисовични била Надежда Антоновнаны сыфатларын кьураганьла А. Асельдеров бла П. Керимова алаамат актёр школларын кёргозгөндиле. Аланы сахна кийимлерин жуурте билгенлеринде окуна

ачыкьланады фахмулары. Жаш тиширыуу бла жашауун жарытыргьа итинген, ётюрюкден кьачмагьан Кучумовну Асельдеров алаамат суратлагьанды. Жарлылыкьдан чыгьар ююнчю, кьызы бла бирге не тюрлю хыйлагьа хазырылгьын Керимова да толду кёргозгөнди.

Жаш телюно школасы таматалагьа оздурады. Алай спектакльни буздупла, анга келишимедиле деп айтырча да туююлдо. Аладан Лидияны бла Иван Петровични ойнаган Г. Джалилова бла М. Касимовну энчи айтырчады.

Дагьыда бир хычуун зат: кьумукь театры оюнунда тилманчсыз кьвараргьа боллугьу. Аланы тилге тынгылай, анда болгьан музыка, бизге жуукь интонацияла, сөз бурушла жорекке жау жакьыган кибики эшитилдиле.

Кьыйынлары бошуна кетмегенди

Иш кьелюлюгю, этимлиги, аны кьонакь ююнчю тохтагьаньланы келлерин алыр ююнчю, таза жореккен кирешген Мирандалинагьа соймеклигин айтмагьан хазна эр киши жокьду. Ары келе-келип, тиширыууны адамлагьа санамагьанын билдирген кавалерге кьыз, кесин сойдюрюп, аланы намысларын кьороча этеди. Бу комедияны малкьар театр кёргозгөнди.

Спектакль тепсеуу бла башланып, Мирандалинаны кавалерни аллында башха рольну ойнаргьа ант этгени режиссёргьа (Атмырзаланы Магомет) «театр театрд» амалны хайырланьыргьа онг бередди. Пьесагьа актрисаланы кьатышханлары уа анга бююндо тап келишеди.

«Трактирщица» италиия комедияны жорукьларына кёре жазылгьаны себепли мында болган сыфатланы кьурагань кьайсы актёргьа да насыдып. Малкьар театр да кьчанд да фахмулу усталары бла ёхтемленеди. Бу жол да анга шагьат болдукь. Эр кишилен сыфатларын Жангоразланы Мажит, Бичиланы Хажид-Дауут, Бачиланы Александр, энчи кьыйлыкьла берип, художник суратын тюрсюнле бла ишлегенча, ала да жарыкь боюула бла кёргозгөндиле.

Кьыйлыкьсыз, кьаштой кавалерни халы тюрленнгенин

Мажит толду ачыкьлайды. Тиширыууны келлерин алыргьа юйренген графын Хажид-Дауут, анга мыйыкь туюннен ышара, сойдюлюму кьурагьанды. Жарлы, алай кесин дворняладан болгьанын белгилерге сойген, бир кесек ётюрюкчю, кьоркьакь да маркизе Александрны ойнауунда зал тохтамай келеди.

Мирандалинадан сора (Бечелланы Людмила) тиширыуу рольланы айта, дагьыда эки актриса (Алтууланы Халимат бла Таппасханланы Галима) бардыла. Ала сахнагьа чыкьыганлай, оюн жангы кюч алады. Ол гитче рольчукьланы экиси да алай семирте билгендиле, ала гьа кьарап турлугьун келеди.

Бу комедияны малкьар театр кёп болмай Майкопда бардырылган фестивалгьа да элптенди. Режиссёр аны жангырханьы бошуна кетмегени кёрюнгенди. «Южная сценада» кьараган комедияларыбыздан осал болмагьаны кьууандырды. Бизни ызыбызда тизинде олтургьан жыллары келген орусла тиширыуула: «Биз фестивалда оюнланы барында да кьварга-анбыз. Муну барында да бек жартыдыкь», - дегендиле.

Залда сансыз жокь эди

Аны сахнасында озган сезонда салынган «Орёл и орлица» деген спектакльни юсюнден кёп жазылгьанды, айтылгьанды. Аны себепли ол оюмланы кьайтарыргьа керек болмаш. Оюн бла баш роль Иван Грозныйни сыфатын кьурагань Б. Шибзухов Майкопда энчи саугыла алгьандыла, спектакльни КьМР-ни СТД-сы да белгилегенди.

Орус патчах бла аны тёртюнчю юй бийчеси Марияны юсюнден пьесаны режиссёр Р. Фиров театры ахшы төрелерине кёре салгьанды. Аны ююнчю болур, оюн кьарауучуну ычкьындыргьа, андагьы сценография, музыка, сахна кийимле да махтаугьа тийишилди. Актёрланы ишлери да залдагылыаны сандуь кьыймайды. Фестивальни тёртюнчю ингиринде да алай эди.

Энди аны ахыр кюнүнде Адыгьаны А. Пушкин атлы орус драма театры кёргозтюрюкчю оюнун.

САРАКУЛАНЫ Асият. Суратын автор алгьанды.

Шимал Кавказ кюн сайын

Тахта көгетлени ёсдюрюучюлени муратлары **Быйылны** алгьадан чыгьарылган итогларына кёре, Волгоград областьны аграрийни тахта көгетлени 400 минг тоннадан аслам сатхандыла. «Помидор, сохан, баклажан, хобуста, бьхы эм башха тахта көгетле жаланда бу областьны адамларына угьай, москвачылагьа, төбен новгородчулагьа, пермьчилеге, Россейни кёп башха регионларында да керекдиле», - дегенди ИТАР-ТАСС-ны корреспондентине жер-жерли Эл мюлкь министерствова. Мында черттенлерича, областьа «Золотая осень-2013» кёрмючю гран-при берилгенинде, регионну тахта көгетчи мюлкьлерини кьыйынлары уллуду.

РФ-де тахта көгетле ёсдюргенлени араларында Волгоград область Краснодар областьдан сора экинчи жерни алгьанды. Аны бла бирге уа Волгоград областьны властьлары регионна совет замандагьыча битеуроссей бахча деген сыйлы атны кьайтарып муратлыдыла.

СКФО-да промышленностьну айнытыргьа таукелдиде

Север-Кавказ федеральный округда эртенде кьуралган төрели кластерлени, ол санда жеңил промышленность эм АПК сфераладагылыны, айнытууну магыанасы уллуду. Бу оюнну «Корпорации развития Северного Кавказа» деген организацианы директору Андрей Зубков уллу компанияланы Пятигорскде регионла аралы форумларында айтханды.

Север Кавказ эртенде бери да инструментальный регионду. Мында битеулю регион продуктну 48,1 проценти промышленностьду, битеу Россейде уа ол тарих 38 процентди, деп, чертгенди Зубков.

Муслиман кьыралланы инвесторлары Чеченнге келирге ыразыдыла

Чечен Республиканы башчысы Меккада хаж кьылып кьайтхандан сора Жууукь Востокну кьыралларында жолочулукьда эки ыйыкьны ичинде айланганды. Регионда болуун ол Бирикген Араб Эмиратладан башлагьанды, ары уа Рамазон Кадыров ол кьыралны ахыргьы принци Мохаммед Бин Зайеда аль - Нахайаны чакьырыуу бла баргьанды.

Кадыров дагьыда муслиман дуньяны кьыралларыны бир кьауумуну лидери бла ишчи ушакьла бардыргьанды. «Визит бек кьыйыматлы болгьанды. Ол кьыралыбызны бир кесегини - Чечени эм Россейни саулай да Жууукь Восток регионну кьыралларын бир бирге жууукь этеди, республиканы проектлерине ахча тошююне себеплик боллукьду», - дегенди Рамазон Кадыров Интернетде кесини сьетлеринден биринде.

Жолланы жангыртыугьа - миллиард сом Адыгьада

жолланы жангыртыугьа, жангырларын ишлеуге, тап халда тутуугьа 1 миллиард бла 1 миллион сом кьоратылыкьды, ол а, озьган жылдагьыдан эсе, 100 миллион сомгьа кепулене. Аны юсюнден ИТАР-ТАСС-ха автотиль жолла регион управленияны баш инженери Саферби Казиев айтханды.

Регион жол фондну жангыртахандан сора, ол тюрлю ишлеге ахча бөлюу иги да кёбейгенди. Энди мында регионла аралы жолла тынгылы ремонт этиледи. Алай бла Энем-Адыгьейск - Бжедугьабь, Майкоп-Иагинская-Песбай-Зеленчукская-Карачавск, Красногвардейское-Уляп-Зарево автомобиль жоллагьа капиталный ремонт этилгенди. План бла регион этилик 72- километрикь жолладан 67 километрикь ремонт этилип бошалгьанды. Жылны ахырына дери уа Адыгьейны жол организациалары 342 минг сому тийишли ишлеге кьоратып бошар муратдадыла.

Мирзеуню байрамьы

«Россейни Юг жаньнда мирзеуню байрамьы - ол уллу ишди. Ол Ставропольде боллугьу бизге бек магыаналды, крайда эм ишчи адамланы жерлеринде бардырылууна биз уллу магыана беребиз», - дегенди губернаторну кьуллугьун болжаллы халда толтура турган Владимир Владимиров.

Башчыны пресс-службасында айтханларьыча, мында бардырылыкь кёп иш инвестиция климатын игилендириге эм предпринимательствону айнытуугьа себеплик этерикдиле. Программаны баш пунктлары ётмек бишириуде «Хлеб - это мир» деген аты бла бардырылыкь тёртюнчю кавказ кубокгьа жораланган эришмиле II Халкьла аралы форум эм «Бизнес и общественное мнение, безопасность» деген номинацияла боллукьдула. Кюн узуну Кавказына халкьларыны гьыржынларыны кюнлери бардырылыкьдыла.

Эгизлени взводу

Ростовну полициясы, энчи взвод кьураар ююнчю, ише эгизлени алады. Ол ОМОН боллукьду. Аны юсюнден областьны ГУВД-сыны пресс-службасыны таматасы Галина Любимая айтханды.

Донну полициясыны башчыларыны оюмларына кёре, эгизле иги да кьыйыматлы ишлейдиле, оператив борчланы тынгылы тамамлайдыла. Башда айтылган оюнну дагыда быллай иги жаны барды - низамны ол тюрлю кьалауурларына адамла бегирек ышанадыла. Жер-жерли полицияны бу тюрлю атламлары биринчи туююлдо. 2008 жылда ДПС-ни полку областьда биринчи кьураалгьан эди. Кьызла Ростова ара орамда (Большая садовая) ГИБДД-ны инспекторлары болуп кьуллукь эте эдиле. Ол ишти туристле эм шахарны кьонакьлары бек жаратхан эдиле.

Юбилей

Озгян геюрге күн малкър халкыны белгили композитору, КъМР-ни културасыны сыйлы къуллукъчусу Этчеланы Музафарны 50-жыллык юбилейи бла байламлы чыгъармачылык ингири бардырылганды. Ол жазгян алакат макъамла огурулу ынналарыбызны, аппаларыбызны, жаш тѣлюбною да сансыз къоймайдыла. Кѣп тѣлюню жашауларында аны жырлары, энчи сыйлы жерни алып, ариулукъга, шухлукъга себеплик этип келедиле.

Къарчаланы Аминат Музафарны алгышлайды.

Этче улу жашаууну баш борчуна халкыны културасын байыкъландырыуу санайды. Ол жаны бла бардыргян ишини магъанасы да бек уллуду. Композитор жюз эллиден артыкъ жыр, жети симфония чыгъарма жазганды, элли халкъ жырны сахнада жангыдан ай-

Этчеланы Музафар, Габоланы Мусаби, Бапъналаны Зариф.

тылырча жарашдырганды, эки китапни авторуду, «Малкър халкъ жырла» деген музыка-жарыкъландырыуу изданияны редакторуду. Аны КъМР-ни Правительствосуна бла Парламентини атларындан берилген сыйлы грамоталарыны саны кѣндю, 2004 жылда уа «Золотой микрофон» деген Шимал Кавказны музыка жаны бла бек даражалы саугъасына да тийишли болганды.

Композитор бир ненча жыр коллектив да къураганды. Аланы чыгъармачылыклары къуру бизни республикада угъай, аны тышында да белгилиди. «И-

Сол жанындан экинчи Музафарны анасы Халимат.

ман», «Жашлыкъ», «Ас-Алан» къауумланы ариу енлерине къараучула не заманда да сыйлоп тынгълайдыла. Музафар кеси юйретген жашла бла къызланы сахна бла байламлы жашауларына огурулу, тынгысыз кѣзден къарайды.

Ол жашаууну жыйырма тѣрт жылын сыйген ишине бергенди. Аллаи инсанни насыплыгъа санаргъа боллукъду. Аны «Салам алейкум» программасы халкыбызны музыка хазнасына аслам къошумчулукъ этип келеди. Анга къарагъанланы жыл санлары, усталыклары, миллеттери, динлери да бир болмагъанлыкъга, аланы барын да бириктирген а алакат музыка бла жырды.

Маэстрону чыгъармачылыкъ ингирин байрам халда «Жашлыкъ» ансамбль

Културабызны тамблагы кюннюн къайгысын кѣре

сѣзлери Бепайланы Муталипни, макъамы Этчеланы Музафарны «Малкърарым» деген жыр бла ачханды. Ызы бла «Ийман» къауумну солистлери чеклени сакълагъан жигит аскерчилеге жораланган чыгъарманы эшитдиргендиле. Аны сѣзлерини авторларындан бири, КъМР-ни Спорт бла туризмни комитетини председатели Сумайланы Ахмат да келгенди композитору алгышларгъа: «Бизни халкыбызны, Музафарча, фахмулу уланлары болгъан къадарда, културабызны тамблагы кюнню жарыкъды. Аны миллет адет-тѣрелени, тилибизни сакълаугъа салгъан къыйыны уллуду. Отарланы Омар, Жеттеланы Му-

стафир эм бирси белгили жырчыларыбыз бла композиторларыбыз къойгъан тин байлыкъны унутмазгъа себеплик этеди юбиляр», - дегенди Ахмат Харунович.

Ызы бла сѣзю КъМР-ни Парламентини Председателини советниги Анатолий Барсаговха бергенди. Ол а аны таматасы Чеченланы Ануарны атындан Этче улу республиканы маданиятына улу къошумчулугу ючюн КъМР-ни законла чыгъаруучу баш органыны Сыйлы грамотасы бла саугъалаганды.

Хар адамны жашауунда ана жылыу энчи жерни алады. Музафарны ъсдорген таулу анагъа - Таукенланы Халиматха да - берилгенди байраланды улу сый, хурмет да. Жыйылгъанла, композитор кеси да, анга кѣп ариу сѣзле айтып, къызыу къарсла бла къуандыргандыла. Сора сахнагъа КъМР-ни култура министрени орунбасары Къарчаланы Аминат чыкъганды. Ол, юбилярны алгышлап, ведомстволарыны таматасы Руслан Фиров жиберген къагъытны окъуп, Этче улу мындан ары да кѣп ариу жыр жазарыгъына ышанганын билдиргенди.

КъМР-ни Жамауат палатасыны председателини орунбасары, «Заман» газетни баш редактору Атталаны Жамал да жюрек сѣзюн айтханды.

- Арт жыллада адамланы араларында бир бирлерин ангыламаулукъ эсленеди, халкыны ъмюрлюк къыйматлары сакъланмай къалырла деген къоркъуу да чыкъганды. Алай бизни ортабызда, Музафарча, културабызны байыкъдыргъанла, искусствогъа къуллукъ этгенле болгъаны къадар, тин байлыгыбызны тас болмазлыгына, айныргына да ышанырчады.

Анга шагъатлыгъ а фахмулу композитор, режиссѣр, продюсер юйретген жашла бла къызла этедиле. Ол, аланы хар бирине улу сахнагъа жол ачып, сыйген ишлери бла къюреширге онг бергенди. Этче улу чыгъармачылыгы бизни ариу сезимлеге, таза ниетликге, ачыкълыкъга итиндиреди. Юбилярны жетишимлери асламдыла, мындан ары да чыгъармачылыкъ жолу кенг болсун, - деп Жамал Жабирович композитору Жамауат палатаны, кесини атындан да къызыу алгышлаганды.

Къайсы авторну чыгъармачылыгы да аны жаш тѣлю сойсе, жырларгъа, билирге итинсе, ол къадар даражалы болады. Музафарны жырларын сахнадан кѣп жашла, къызла айтадыла. Юсопланы Земфира да аланы санындады. Ингирде ол Къулийланы Къайсыны сѣзлерине жазылгъан «Тау суучкъну жырын» эшит-

Таукенланы Мустафа уа, Музафарны жамауат жашаугъа тири къатышып, Граждан позициясы ючюн Зумаукулланы Борисни атындан Сыйлы грамота бергенди.

Къайсы артистге да коллегалары бичген багъа даражалы, магъаналы да болады. Байрамгъа продюсер бла бирге ишлеген республиканы ВТК телерадиокомпанияны башчысыны орунбасарлары Ботталаны Мурат бла Белла Гурфова да хурметлеу сѣзле, саугъала бла да келген эдиле.

Сахнагъа Бапъналаны Зариф чыкъса, къараучу бир заманда да улу кѣлмелей къалмаучуду. Бу жол да алай болду. Ол «Къатынлы жаш» деген чам жырны айтхан кезиуде залда олтургъанла ырызлыклары кърарла бла билдиргендиле.

Сора артист аны коллегасы Башкъортостанда бардырылуучу бийик даражалы «Урал-моно» Халкъла аралы эришиуде бизни жырчыла бла ансамбльгени бир къаууму лауреатла болурларына улу себеплик этгенин белгилегенди. Алтын ишлени устасы Габоланы Мусаби а Музафарны анасын фахмулу жаш ъсдоргени ючюн алакат жюзюк бла саугъалаганы кѣплеге хычъуун кѣрюнгенди.

Юбилярны алгышларгъа ол юйретген

Концертге къатышхан жырчыла.

Солдан онгга: Тегууланы Хадис, Созайланы Ахмат, Атталаны Жамал.

диргенди.

Байрамгъа келгенлеге поэзиядан юлюш КъМР-ни, КъЧР-ни да халкъ поэти Созайланы Ахмат этгенди. Ол Музафарны 2001 жылда чыкъгъан «Къарачай-Малкър халкъ жырла» деген китабыны юсюнден айтханды. Жыйымдыкъны Отарланы Омаргъа келтирип берген кезиуде ол, аны алып, къарап, сора жюрегине къысып: «Энди жарсымайма», - дегенин билдиргенди Созай улу.

СГА-ны ректору Атабийланы Алий Моксваны Кавказ Академиясыны атындан миллет адет-тѣрелени сакълаганы ючюн Этче улу Гуртуланы Бертни юбилей майдалы бла саугъалаганды. КъМР-де Адамны эркинликлерин сакълау жаны бла уполномоченныны болушлукъчусу

сохтала, бюгонлюкде Москвада жашагъан жаш артистле Руслан Саитов, Аппайланы Ислам, Жазыколаны Лейля да келгендиле. Ростовда болгъан «Кавказны ъно» деген Халкъла аралы эришиуде республикабызны атындан быйыл Этче улу школасындан чыкъгъан Бийланы Аслан барганды. Ол да байрамгъа жыйылгъанлагъа алакат чыгъармаларындан бирин саугъа этгенди. Тѣппеланы Алимни ънюню жарыкълыгы, уста тепсеу хунери да къуандыргандыла маэстрону, къараучуланы да. Текуланы Амур жырлагъан кезиуде уа залдагъыланы солугъан ауазлары окъуна эшитилип, ахырында «Браво!» деп къызыу къарсла урулгандыла.

Чыгъармачылыкъ ингири ахырында, концертни бардыргъанла Атталаны Азюр бла Ирина Рахитина, къонакъ артистлени барын да сахнагъа чакъырып, сѣзю Этчеланы Музафаргъа бергендиле. Ол, келгенлеге аны хурметлегенлери ючюн ырызлыгынын билдиргенди, байрамны къуаргъа болушхан Бепайланы Суфьяннга энчи ыспас этгенди.

Биз да, айтхылыкъ уланыбызны юбилейи бла алгышлап, мындан ары да халкыны атын иги бла айтдыра, жаш тѣлюню тюз жолгъа салыуда бардыргъан къыйын, магъаналы ишинде Аллах анга таркъаймагъан кюч-къарыу берсин дейбиз.

ЖАНГОРАЗЛАНЫ НАЖАБАТ. Суратланы ХОЛАЛАНЫ Марзият алганды.

ПРОФЕССИОНАЛЛА

Доктор болуп туугъанчады

Сейирлик багъу мадр

Къазийланы Фазика Кенже элде жашайды. Биз ыннагъа къонакъга барып, ушакъ этгенбиз. «Мен кеп кере больницагъа тюшгенме, кеп врач кылай ишлегенлерин да керегенме, алай алыкъа, Арсенча, иги врачча тюбегенме. Мени сырт сиегиме операция этерге келленгенинде, ыразы болуп кыалама. Он кюнню ойде къыйналып турганма, къычырыгъым къоншулагъа жетип. Ол а операцияны терк этген эди, энди бир затым да ачытмайды», - дегенди ол бизге.

Республикалы клиника больницагъа барып, Чомартланы Арсеннге тюбегенбиз. «Кылай бир жашасам да, бу ишни уа унуталлыкъ туйолме, - дегенди ол, ышарып. «Токъсанжыллыкъ саусузгъа алыкъа бир кере да операция этмеген эдим! Шукур, хар зат да тап болганды».

Нейрохирург айтханнга кере, жыл санлары жетгенлени, бир бирде уа жаш адамланы да, суюклеринде кальций мардадан эсе аз болуп кыалады. Сора суюк ууалып башлайды. Сырт суюкге ауурлукъ аслам жетгенин эсге алсакъ, аны жиклери эм алгъа сынадыла. Чомартланы Арсен бизни республикада вертебропластика амалны биринчи хайырланып башлаганды.

Не затды вертебропластика? Нейрохирургну айтханына кере, ийне бла сынган жикге суюкни къатдырган цемент кийириледи. Ол аны кесеклеге бекюнген суюкчиери бла бирге къатып кыалады. Тебал-

Медицина илмуланы кандидаты, республикалы клиника больничаны нейрохирург врачы Чомартланы Арсен токъсанжыллыкъ Къазийланы Фазиканы сырт сиегине вертебропластика амал бла операция этгенди. Шёндюге дери Россейде бу жыл санда саусузгъа быллай хирургия болушлукъ этилгенденди.

Къазийланы Фазика.

май турган адам, бир сагытдан аягъы юсюне туруп, саусаламат болуп, юсюне кетеди. Кальций жетмей, талай жиги сынган эсе уа, саусузгъа, алагъа суюк цемент кийирилгенден сора да, титандан этилген винтле салынадыла.

Керти врач

Журналистле токъсанжыллыкъ ыннаны сырт сиегине бизде эм Россейде биринчи кере операция этилингени бла байламлы республикалы клиника больницагъа барганларында, анда Кыабарты-Малкъарны халкъ артисти Баныналаны Зарифге тюбеп кыаладыла. Бир тиширюну машина басып къояды дегенде, ол, аны бир жанына тюртюп, жанын сакълаганды, алай

кеси уа ачыгъанды. Авариядан сора Чомарт ууну кыолуна тюшгенди. «Бек осал эдим. Тенглерим палатагъа кирип, мени таныймай, чыгып кетгендиз, - дейди Зариф. - Алай Арсен бек терк сау этгенди мени, игилиги юсюне мингленип къайтсын.

Кесим мында кёзюм бла кереген ишни айтайым: бир кюн къарт аппаны кётюрюп келтиредиле бери. Анализлерин алып, сизгенлей, доктор аппаны сырт сиегине операция этди. Аппа кеси болушлукъсуз юсюне саппа-сау болуп кетгенди. Аллай врачды Арсен.

Бек биринчи бу огурулу адам бла атам ауругъанда тюбешген эдим. Атам ёлгенде, Арсен жиялгъан этген эди. Къолунда саусуз ауушханда кёз жиялмагъу чыкъган бир Арсенден сора врач керегенме. Керти адамды, керти врачды, узакъ ёмюрлю болсун».

Жаш тёлуге юлгю

Чомартланы Арсен Жанхотияны орта школун бошагъанды. Бусагъатда кеп ата-анала тынгылы билим жаланда шахар школада алынган сундыла. Ол алай туйолдо. Таулу халкъны белгиле адамларыны асламысы эл мектепле оқыгъандыла. Арсен аскерде къуллукъ этгенден сора хазырау курслагъа (подготовительные курсы) киргенди. Аланы бошагъандан

Чомартланы Арсен (сол жанында биринчи) конференцияда.

сора Кыабарты-Малкъар Кылар университетни медицина факультетинде окугъанды. Кандидат диссертациясын Саратов шахарда травматология эм ортопедия жаны бла илмуизлем институтда жазганды.

Вертебропластика амал бла хайырланыргъа юйренип, Кыабарты-Малкъаргъа къайтханды. Республикалы клиника больницада ол мадарны практикагъа кийиргенди. Сохталары да барды: Аккаланы Алий бла Георгий Моргоев. Шёндю Чомартланы Арсен доктор диссертация жаза турады.

Гитчеликден ЧЫНЫГЪУ

Арсени атасы Чомартланы Юсуф сабийлерин ишден бир заманда да тыймагъанды. Гитчеликлеринден окъуна терт жашы да, къошда туруп, аталары бла бирге ишлегендиз. Чалгыгъа да тири къатыш-

хандыла. Юсуф бла Нюра беш сабий ёсдургендиле. «Сабийликлеринден бери юйретгеним: бир инсанны да ачытмагъыз, къолугъуздан келгенича болушгъуз. Толтурадыла тилегими, шукур Аллахха», - дейди Нюра.

Арсен терт сабийни атасыды. Тамата жашы Вова Америкада больницада ол мадарны практикагъа кийиргенди. Сохталары да барды: Аккаланы Алий бла Георгий Моргоев. Шёндю Чомартланы Арсен доктор диссертация жаза турады.

БАИСЫЛАНЫ Марзият.
Суратла авторнудула.

Редакцияны къонагъы

Бу айны ахыр кюнлеринден биринде Къулийланы Къайсын атлы малкъар къырал драма театрда Созарукъланы Шохайпны жашы Норини назмуларына жазылган жырлары ингири боллукъду. Кеп болмай а фахмулу кыарачайлы назмучу бла редакцияда тюбешип, аны бла ушакъ этгенбиз.

-Нори, сиз сёзлерин жазып кеп аriu жырла тагъылгъандыла. Аладан бек белгиси уа, эштада, «Къарачайым, Малкъарым» болур?..

-Назмунгу, хапарынгы да оқыучула жаратсала, жазыучугъа ол насылды. Айып этме алай айтханыма, бу сен башында сагъынган жырыны Кыарачайда бла Малкъарда угъай да, Кызахстанда, Татарстанда, Тюркде да бек сиедиле. Башха жырларымы да сизде Газаланы Алим, Холамханланы Къайсын, Жаникаланы Эльдар, кесибизде Байрамукъланы Юра, Темирлан, Болуруланы Аминат, Созарукъланы Дахир, дагъыда башхала жырлайдыла. Ала малкъар театрда боллукъ концерт программагъа да къатышрыкъдыла.

-Бу жырыны кыалай жаратылгъаныны юсюнден да айтсанг эди.
-2003 жылда Нальчикде жур-

«Жамауатны ыразылыгъы манга бек сыйлы саузгъа, махтау да»

налистлени Битеурроссей жыйлылары болган эди. Аны ишине мен да къатышханма. Ючюнчю кюн республиканы айтат жерлерине элтген эдиле. Мен Огъары Малкъаргъа барган къауумгъа тюшем. Чирик кёлню тегерегине да айланып, андан ёрге ётебиз. Сау кюнню Малкъарда туруп, кече да анда кыалабыз.

Мен а, тапг атынчы къобуп, тегерекеде къудуретни тамашлыгына кыарап, олсагъат бу назмуну жазган эдим. Тамбийланы Кыаспот макъамгъа салгъанды, КъЧР-ни халкъ артисти Эркинланы Расул а биринчи болуп жырлагъанды.

Андан сора да, Малкъаргъа жораланган кеп жырмы барды. Мен бери келирге бек сийкучюме, мында мени тащыларым, шуёхларым да кепдولة. Аланы араларында кыалам къарындашларым Дудуланы Аскер, Беппайланы Муталип, Османланы Хыйса, алимле Берберланы Бурхан, Айшаланы Оюс, Гузеланы Жамал, театрдан Жангоразланы Мажит, Атырыззаланы Магомед, Къулийланы Борис, Баныналаны Зариф да бардыла.

-Назмула жазып а къачан башлагъанса?

-Манга онтерт жыл бола эди. 1964 жылда халкъ бла тюбе-

ширге Джёгетей элге жазычу Байрамукъланы Халимат келеди. Ол арагъызда назму, хапар жаза билгенгииз бармыды, деп сорайды. Нёгерлерим мени кёргозтедиле. Анга «Кавказым» деген назмуну оқыуима. Ол, олтурган жеринден ёрге туруп, келип, къолуму тутайды. «Сени фахмунг барды, поэт боллукъса, къойма жазганынгы», - деп кёллендиреди. Ары дерни назмуларымы кишиге кёргозмей тура эдим да, андан сора кесиме базынып башладым. Газетде да бир къаууму басмаланды.

-Сени биринчи оқыучунг а кимди?

-Айып этме, юй бийчём Асийат. Ол университетни физика-математика бёлюмюн бошагъанды, устаз болуп ишлегенди, «Къарачай» газетде корректорлукъ этип да иги кесек заманы тургъанды, кеси да анда маалу жаза эди.

-Назму жазгъандан башха ишинг бармыды?

-«Къарачай» газетде корреспондентме. 2008 жылда «КъЧР-ни сыйлы журналисти» деген атха тийишли болганма. Тюзюн айтсам а, мен техника жаны бла билим алгъанма, алай жорегим жазыу иште тартады. «Эки учар къанатым» деген ат бла назмула китабым чыкъгъанды. КъЧР-де кеп авторланы назму эм хапар жыйымдыкълары «Заман» деген ат бла басмагъа хазырлана турады, ары мени назмуларым да киргендиле. Дагъыда, Аллах айтса, Тюркде да китабым чыгъарыкъды.

-Сен кеп сабийли ата болгъанынгы билеме, аладан назму жазаргъа фахмусу болган бармыды?

-Ала терт боладыла. Окъургъа сиедиле, жазаргъа уа угъай. Хар бири бирер ишни къолгъа алгъандыла да, аланы бардырадыла.

-Кесинг а жырлап кереген мисе?

-Жаш заманыма жырлаучу эдим,энди уа къарт болганма...

-Нори, сен, назмула, хапарла жазганынгы бла кыалмай, кёчюрме иш бла да кюрешесе, Расул Гамзатовну, Пушкинни, башха белгиле поэтлини да чыгъармаларыны кыарачай тилге кёчюргенинги билеме, Жазыучуланы союзнуа нек кирмей тураса?

-Кертисин айтханда, мен кесими чынтты жазыучугъа санаялмайма. Алыкъа ол даражагъа жеталмагъанма деп, алай кыарайма. «Халкъ поэт» деген ат атайыкъ дегенлеринде да, унамагъанма. Бирле ашыгъа эселе да сыйлы атла алыргъа, мен анга итинмейме. Жазган затымы халкъ жаратды эсе, ол аны эсинде къалды эсе, олдун манга бек сыйлы саузгъа, махтау да.

-Нори, бусагъатда сен 26-чы ноябрьде боллукъ къууанчы жыйылыугъа хазырлана тургъанынгы билеме. Аны бла байламлы жумашунг да кепдую. Болсада, заман табып, редакциягъа келгенинги ючюн сау бол.

Ушакъны ХОЛАЛАНЫ Марзият бардыргъанды.

ЭСДЕ ТУТУУ

Энтта да бир белгисиз солдатны кьагары белгили болду

Кёп болмай КъМР-ни Башчысы Арсен Каноконву аты бла Ленинград областыны Тосненск районуну Тельман посёлкасында жашагъан Антонина Назаровадан письмо келгенди.

«Хурметли Арсен Баширович! деп жазылады анда.-Сизге Улуу Ата журт урушну кезиунде ёлген жерлешигизни юсюнден магъаналы эм багъалы да шартланы жибереме. Мен аланы немислиле пленнге тюшгенлени жазыучу карточкадан алгъанма. Анда жазыула немис тилде этиледиле. Аланы орус тилге Москва областыны Подольск шахарында

кабардинец), тукъуму бла аты Кумахов Адамды.Туугъан жылы -1905, ёлген жылы бла кюн-ю-1942 жылда 17-чи сентябрьде. Битеу бу шартла Подольскедеги Ара архивде 00037599 номерли документде жазылыпдыла. Аны асыралгъан жерин билир ючюн а, Москва шахарда Къызыл Жор обществовну Ара комитетини Излеуле эм информация жаны бла арасына барыргъа негда жазаргъа керекди».

Бу огъурлу тиширью, жерлешибизни юсюнден шартланы жибергеннен сора да, басманы юсю бла аны жууукъларын табырбызны тилейди. Быллай адамланы юслеринден билсенг, алагъа тюбесенг, кёлонг кёлорюледи. Ма аллайладыла жашауну тутуругъу.

Антонина Васильевна жашы Андрей бла бирге, Тельман посёлкада болгъан къарындаш къабырланы тап халда тутханлары бла кълмай, Улуу Ата журт урушну кезиунде ёлген эм белгисиз тас болгъан аскерчилени излеуге да тири кытышады. «Мен посёлкада жашагъанлы 37 жыл болады. Юч сабийим –эки кызым бла жашым - да мында туугъандыла. Ала школда окъугъанларын да, къарындаш къабырлагъа къараргъа, аланы тизгинлерин жыраргъа терк-терк барыучу эдиле. Бирде мен да кьошулуучу эдим алагъа. Аз-аздан, ол ишге тартылып, юйренип кьалдым.

Энди манга 62 жыл болады, мен а,алгъынча, заманымы иги кесегин мемориалны тизгинин жыйыугъа эмда белгисиз солдатланы излеуге кьоратама. Ол эки магъаналы жумушсуз туралмайма, тураллык да болмам»,- дейди Антонина Назарова ER47 Интернет сайтны корреспондентине.

Улуу Ата журт урушда ёлген эмда белгисиз тас болгъан аскерчилени излеуно къалай бардырасыз деген соруугъа Антонина Назарова былай жууаплагъанды: «Жашым бла бирге Россейни битеу жерлерине аскерчилени тизмелерин жибереме да, алагъа жууапла алмай кьоймайма. Биз французлу солдатны ёлген жерин да табып, аны юсюнден ол къыралгъа билдирген эдик. Менде Никола Сарказиден келген ыспас кьагъыт да сакъланады. Урушда ёлген хар солдатны да эсде тутуу - барыбызны да сыйлы борчубузду. Мен аны, хорламны келтирген кыралны гражданинча, битеу жорегим бла сеземе»,- деп чертгенди Антонина Назарова.

Басмагъа **ТЕКУЛАНЫ Хауа** хазырагъанды.

Ара архивде кёлорюгендиле. Сизни жерлешигизни юсюнден жазыулада жууукълары сагъынылмайдыла. Туугъан жери орус тилге кёлорюлгенде, г.Кабардинск деп турады, немислиледе уа ол д.Кабардинск деп жазылыпды. Эсепге алынуучу карточкагъа кёре, миллети Ruisich Kabardinez (русский-

Субсияяла

Жаш юйюрлеге танг билеклик

Къабарты-Малкъарда кеслерини жашау болумларын игилендирге онглари болгъан жаш юйюрлени саны быйыл былтырдан эсе 22,8 процентге кёлорюк болгъанды. Бу ишге федеральный бюджетден 40,6 миллион сом жиберилгенди, республиканы бюджетинден а - 85,7 миллион сом. Анга деп КъМР-ни Къурулуш эмда архитектура министерствосу РФ-ни Къурулуш эмда ЖКХ жаны бла къырал агентствосу бла келишим этген эди.

Хазыр юйле сатып алыргъа негда аланы къу-

рулушларын бардырыргъа 199 жаш юйюрге болушлукъ этилгенди. Ала барысы да 2011-2015 жылланы чеклеринде бардырылыккъ «Жашау журтла» деген федеральный энчи программаны «Жаш юйюрлени жашау журтла бла жалчытыу» кесегине къатышхандыла.

Республиканы Къурулуш эмда архитектура министерствосундан билдиргенлерине кёре, шёндо юлешинген сертификатланы хайырланыу барады.

Бизни корр.

Футбол

Шимал Кавказны миллетлерини кубогу - «Логовазда»

11-16-чы ноябрьде Ростов областыны Азов шахарына ЮФО-дан бла СКФО-дан бек кючлю он команда келген эдиле. Ала баш саугъа ючюн - чемпионланы лигаларыны кубогу ючюн ойнагъандыла. Бу эришиуге республикабызны биринчи оюнларын, Чеченден «Вайнах» бла бардырып, 1:0 эсеп бла хорлагъандыла. Экинчи тюбешуилери Астрахань областыны «Корабел» деген кючлю командасы бла бардыргъандыла. Алай бу жол да бабугентчиле онглуракъ болгъандыла. Саулайда алты очко алып, жарты финалда ойнаргъа кеслерине жол ачхандыла.

Финалгъа Ростов областыны «Славяне» командасы бла чыккъанларында хорлатхандыла. Ахырында «Логоваз» доммакъ майдалгъа тийишли болады.

«Команданы баш мураты Кубокну алыргъа эди. Футболчуларыбыз оюнну тири эм аламан бардыргъандыла, бир талай голла урургъа да амал табылгъанды, кишиге сёз айтырча тийюлду. Бу жол кълалай эсе да биринчи жер буюрдумгъанды. Спортдашуйлери Астрахань областыны «Корабел» деген кючлю командасы бла бардыргъандыла. Алай бу жол да бабугентчиле онглуракъ болгъандыла. Саулайда алты очко алып, жарты финалда ойнаргъа кеслерине жол ачхандыла.

Анда бабугентчи команда аслам очкола алгъаны себепли СКФО-ну эм иги командасына тергелгенди эм Шимал Кавказны миллетлерини кубогу, диплому бла да саугъалангъанды. «Логоваз» команданы чабыуул этмучюю Глашланы Алим а ЮФО-ну бла СКФО-ну чемпион лигаларыны «Эм иги ойнаучусу» деген атха тийишли болгъанды.

«Логоваз» футбол командагъа болушлукъну бабугентчи жаш «Мосуралбанкы» директорларыны советини председатели Османланы Эльдар этеди.

КЪУЖОНЛАНЫ Эльмира.
Черек районну администрациясыны пресс-службасы.

Жыйылыу

Борчларын бет жарыкълы толтурадыла

Россейни Жууапха тартылгъанланы терсликлерине жолукъдурууну федеральный службасыны Къабарты-Малкъар Республикада Управлениясыны энчи борчну тамамлагъан «Вулкан» деген бёлюм кьураалгъанлы 20-жыллыгын белгилеуге аталып, бу кюнледе кьууанчлы жыйылыу болгъанды. Ол уголовный –толтуруучу системаны тюзлюк ючюн кюрешде ёлген кьулулукчуларыны намысына ишленген мемориалына полле салыудан башланганды.

Бёлюмню таматасы ич службаны полковниги Валерий Кишуков отряд кълалай кьураалгъаныны эм кълаллай борчла тамамлагъаныны юсюнден айтханды. «Бизде ишлерге адамланы сайлау, алыу уллу жууаплыкъларны излегенди. Ала, къарыулу, саулулукъ болуп кълалмай, психология жаны бла да тутучу, сабыр, ётгюр, жигер болургъа керекдиле.

Бусагъатда бизде ишленгенлени юслеринде ол ышанла толу сакъланадыла. Ала Север

Кавказда терроризмге кълажу кюреш баргъан жердеде кишиликлерин кёп кере кёркютгендиле. Аны ючюн аслам адамыбыз къырал эм ведомстволу саугъалагъа тийишли болгъандыла. Жарсыугъа, кьоранчла болмай кълалмагъанды. 2000 жылда Чеченде кълажуада Владислав Бартошек жоюлгъанды»,- дегенди Валерий Кишуков.

Энчи составны уголовный –толтуруучу системаны ветераны отставкада полковник Мухамед Ногмов да алгъышлагъанды.

Ич службаны полковниги Россейни Жууапха тартылгъанланы терсликлерине жолукъдурууну федеральный службасыны КъМР-де Управлениясыны начальнигини кьулулугъун болжаллы халда толтургъан Мурадун Теуважуков Россейни ФСИН-ини онуючуларыны алгъышлау телеграммаларын окъугъанды, энчи кесини атында а «Вулкан» мындан арысында да кесини кыйын борчун бет жарыкълы толтурулгъуна ышанганын айтханды.

Бу бёлюмню кьулулукчулары Управленияны таматаларындан кёп махтау эм ыспас сёз, алгъышлаула эшитгендиле. Жыйылыуну ахырында кёлпеге эсде кълалыккъ саугъала берилгендиле.

КъМР-де УФСИН-ни пресс-службасы.

Кёрмюч

Ариулукъгъа итиндирген суратла

Кёрмючню ача, къонакъ юню башчысы Лариса Бабугоева аланы мекамларында кёргюзтюлген чыгъармалагъа, къуру бизни къараучула угъай, тыш къыралладан келгенлени да сейирлери бек уллу болгъанын белгилегенди. Аны себепли быллай проектле республикабызны художниклерине бек магъаналы боладыла. Мындан ары да отель быллай ахшы төреге себеплик этгенлей турлукъду,

Бу кюнледе «Гранд Кавказ» отельде белгили художник кызыбыз Абайланы Асиятны энчи кёрмючю ачылып, аны чыгъармаларына къараргъа онг болганды. Ол сабийлигинден окъуна сурат ишлерге ху-нерлиди, Север Осетия-Аланияны къырал институтуну искусстволар факультетин таууханды.

Бусагъатда уа, аны суратларына бийик багъа берип, ала бла юйлерин жасаргъа суйгенле кепдюле. Аладан ургъан жарык-лыгъ а кыйсы къабыргъалагъа да аламан тап жарашырыгъы сёзсюдю.

дегенди ол.

Абайланы Асиятны чыгъармаларыны ариулукъларыны, тамшалыкларыны юсюнден КъМР-ни Художниклерини союзуну председатели Геннадий Темирканов да айтханды. Бу кюнледе кызыны айырмалы ишлери дагъыда башха суратчыларыны чыгъармалары бла бирге Грозныйни, Волгоградны къараучусун да къууандырады.

Сёзсюз, кыйсы устагъа да анга коллегалары берген багъа эм бийикди. Художник Ольга Эркенованы айтыууна кёре, Асият бек кеп ишлеген адамды. Чыгъармалары, авторну бай ич дунясын ачыкълап, хар бирибизни да ариулукъгъа итиндиреде, ёз жерибизни айбатлыгъын а республикадан тышында да ачыкъ этди.

Аны суратларыны арасында ючюсю энчи жер

аладыла. Ала «Загадка времени» деген къауумдандыла. Автор билдиргенге кёре, была Востокта уллу сейири болгъаныны себебинден жазылгандыла, философияны жашау юренин белгилеп, инсан аны тузагъындан ычхыныргъа суйгенин белгилейдиле.

Асламысы реализмни жорукъларына бойсунадыла. Аланы санында «Бызынгы», «Чегем ауузу», «Жай гюлле», «Кышны жомагъы», «Эрттенлик» дегенлени айтыргъа боллукъду. Ёз журтуну хауасы, аны бийик таулары, таза суулары Асиятны ишлеринде энчи хат бла кёргюзтюлюнгендиле. Суйгенле бу аламан суратлары сатып алыргъа да боллукъдула.

Башында сагъынылгъаныча, аны чыгъармачылыгы жарыкъ тюрсюнлюдю. Баям, ол кызыны дунягъа ачыкълыгъын, таза жюреклигин кёргюзтеди. Аны юсюнден кесинден соргъаныбызда, ол: «Мен къара тюрсюнле бла заказгъа жаз деп тилеселе да болалмайма, къарангылыкны жюрегим жаратмайды», - дегенди.

Бусагъатда суратчы кызы жангы тема ачыкълау жаны бла ишлейди. Ол бурунну ёмюрлени суратларын жазып тебирегенди.

ЖАНГОРАЗЛАНЫ Нажабат.
Суратлары автор бла
Руслан МАМИЕВ алгъандыла.

АЛГЫШЛАУ

Анган да уллу жетишимле тежейбиз

Созайланы Алимни кызы Жамила, бу кюнледе Москвада Управленианы къырал университетинде диссертациясын жетишимли къоруулап, экономика илмуланы кандидаты болганды. Биз жюреки теренинден кызыу алгышлайбыз, жууукъ заманда доктор боллукъун сакълайбыз.

Башха ахшы муратлары да толурларын сюебиз. Мындан арысында жашау жолу да не къадар жарыкъ эм ырахатлы болурун, насып юлюшон табарын тежейбиз.

Отарлары, Созайлары, Жаболары.

БАГЪА БИЧИУ

Жамауатны оюмун ачыкълар муратда

Къарты-Малкъар Республиканы шахар округларыны бла муниципальный районларыны жер-жерли самоуправление органларыны ишлери кыйиматлы болгъанларын бла къалгъанларын билер муратда жамауатха Интернетни юсю бла соруу этиледди.

Хар адам да районуну (шахар округуну) жер-жерли самоуправление органларыны ишлерине багъа бичерге боллукъду. Жаланда www.pravitelstvo.kbr.ru сайтда «**Внимание, соцопрос!**» деген баннерни тюбюнде анкетаны толтурургъа керекди.

КъМР-ни Башчысыны администрациясыны Ич политика жаны бла управлениясы.

БИЛДИРИУ

Къарачай-малкъар жырлары бла тепсеулени байрамларына чакъырабыз

28-чи ноябрьде Малкъар театры сахнасында, Къарты-Малкъарны, Къарачай-Черкесни да белгили артистери къошулуп, «Жырлайыкъ, тепсеул, колейик» деген концерт боллукъду. Музыканы, жырны суйгенлени чыгъармачылыклары бла «Балкария» къырал этнография-фольклор ансамбль, «Кавказ» халкъ тепсеул ансамбль, «Фирей», «Асланы», «Жашлыкъ» жыр къауумла. Жангоразланы Мажит, Мамайланы Фатима, Бапыналаны Зариф, Мусукаланы Руслан, Холамханланы Къайсын, Батчаланы Лиза, Гергюкъланы Халимат, Бёзюланы Солтан эм башхала къууандырлыкдыла.

Байрам **18.30 сагъатда** башланарыкъды. Соррулары болгъанла бу телефонла бла сёлешсинле: **47 - 54 - 41; 8 - 928 - 079 - 95 - 95.**

Баш редактор АТТАЛАНЫ Жамал

РЕДКОЛЛЕГИЯ:

БЕППАЙЛАНЫ Муталип
(баш редакторну орунбасары)

КЪОНАКЪЛАНЫ Хасан
(баш редакторну орунбасары)

ТОКЪЛУЛАНЫ Борис
(жууаплы секретарь)

ТЕКУЛАНЫ Хауа (жамауат-политика бёлмоню таматасы)

ТЕЛЕФОНЛА:

Редакторну приёмный - 42-63-01. Баш редакторну орунбасарлары - 42-38-21, 40-04-82. Жууаплы секретарь - 42-66-85. Секретариат - 40-93-62. Корректорла - 42-63-52.

Газет Басманы эм асламлы информацияны эркиндиклерин къоруулау жаны бла Къарты-Малкъар регион инспекцияда 1994 жылда 14-чю июнда регистрация этилгенди.

Регистрация номер —Н—0066. Индекс - 51532

Газетни басмагъа КъМР-ни Асламлы информация органла, жамауат эмда дин организация жаны бла министерствосуну компьютер службасы хазыр этгенди.

Газет «Тетраграф» ООО-ну типографиясында басмаланганды. Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, 33

Номерге графикте кёре 19.00 сагъатда къол салынады. 20.00 сагъатда къол салынганды

ГАЗЕТНИ НОМЕРИН ЧЫГЪАРГЪАНЛА:

Текуланы Хауа - дежурный редактор; Кетенчиланы Зульфья - жууаплы секретарьны орунбасары; Акушуланы Феруза (1,2,3,8-чи бетле), Бийчеккуланы Жаннета (4,5,6,7-чи бетле) - корректорла.

Тиражи 2640 экз. Заказ № 2937

РЕДАКЦИНЫ ЭМ ИЗДАТЕЛЬНИ АДРЕСИ:

360000, Нальчик шахар,
Ленин атлы проспект, 5
электронный почтасы:
elbor_50@mail.ru